

कथञ्चिद्दूहतुर्वारौ दम्पती तौ रथोत्तमं । वज्रशो भृशविद्धौ तौ खवन्तौ च चतोद्भव ।
 ददृशाते महाराज पुष्पिताविव किंऽकु । तौ दृष्ट्वा पौरवर्गस्तु भृशं शोकसमाकुलः ।
 अभिशापभयवस्त्रो न च किञ्चिदुवाच ह । दन्दशस्यानुवन् सर्वे पश्यध्वं तपसो बलं ।
 क्रुद्धा अपि मुनिश्रेष्ठ वीक्षितुं नेह शक्नुमः । अहो भगवतो वीर्यं महर्षेर्भावितात्मनः ।
 राज्ञश्चापि सभार्यस्य धैर्यं पश्यत यादृशं । आन्तावपि हि कच्छेण रथमेतं समूहतुः ।
 न चैतयोर्विकारं वै ददर्श भृगुनन्दनः ।

॥ भीष्म उवाच ॥ ततः स निर्विकारौ तु दृष्ट्वा भृगुकुलोदहः । वज्र विश्राणयामास यथा वैश्रवणस्तथा ।
 तत्रापि राजा प्रोतात्मा यथादिष्टमथाकरोत् । ततोऽस्य भगवान् प्रोतो बभूव मुनिसत्तमः ।
 अवतीर्य रथश्रेष्ठादम्पती तौ मुमोच ह । विमोच्य चैतौ विधिवत्ततो वाक्यमुवाच ह ।

स्निग्धगम्भीरया वाचा भार्गवः सुप्रसन्नया । ददानि वां वरं श्रेष्ठं तं ब्रूतामिति भारत ।
 मुकुमारौ च तौ विद्धौ कराभ्यां मुनिसत्तमः । पश्यशास्त्रतकल्याभ्यां खेहाङ्गरतसत्तम ।
 अथाब्रवीन्नृपो वाक्यं श्रमो नास्त्यावयोरिह । विश्रान्तौ च प्रभावान्ते ऊचतुस्तौ च भार्गवं ।

अथ तौ भगवान् प्राह प्रहृष्टश्च्यवनस्तदा । न वृथा व्याहृतं पूर्वं यन्मया तद्भविष्यति ।
 रमणीयः समुद्देशो गङ्गातीरमिदं शुभं । किञ्चित्कालं व्रतपरो निवत्स्यामोह पार्थिव ।
 गम्यतां स्वपुरं पुत्र विश्रान्तः पुनरेष्यसि । दृष्ट्वा मां सभार्यस्त्वं द्रष्टासि शो नराधिप ।

न च मन्युस्त्वया कार्यः श्रेयस्ते समुपस्थितं । यत् काञ्चित् हृदिसं ते तत् सर्वं हि भविष्यति ।
 इत्येवमुक्तः कुशिकः प्रहृष्टेनान्तरात्मना । प्रोवाच मुनिशार्दूलमिदं वचनमर्थवत् ।
 न मे मन्युर्माहाभाग पूतो स्त्रो भगवंस्त्वया । संवृतौ यौवनस्यो स्त्रो वपुश्चनौ बलान्वितौ ।

प्रतोदेन व्रणा ये मे सभार्यस्तत्त्वया कृताः । तान्न पश्यामि गात्रेषु स्वस्थोऽस्मि सह भार्थिया ।
 इमाञ्च देवीं पश्यामि वपुषाऽस्परसोपमां । श्रिया परमया युक्तां यथा दृष्टा पुरा मया ।
 तत्र प्रसादसंवृत्तमिदं सर्वं महामुने । नैतच्चित्रन्तु भगवंस्त्वयि सत्यपराक्रम ।

इत्युक्तः प्रत्युवाचैनं कुशिकं च्यवनस्तदा । आगच्छेयाः सभार्यश्च त्वमिहेति नराधिप ।
 इत्युक्तः समनुज्ञातो राजर्षिरभिवाद्य तं । प्रययौ वपुषा युक्तो नगरीं देवराजवत् ।
 तत एनमुपाजग्मुरमात्याः सपुरोहिताः । बलस्या गणिकायुक्ताः सर्वाः प्रकृतयस्तथा ।

तैर्वृतः कुशिको राजा श्रिया परमया ज्वलन् । प्रविवेश पुरं हृष्टः पूज्यमानोऽथ वन्दिभिः ।
 ततः प्रविश्य नगरं कृत्वा पूर्वोद्दिकीः क्रियाः । भुक्त्वा सभार्यो रजनोमुवास स महाद्युतिः ।
 ततस्तु तौ नवमभिवीक्ष्य यौवनं परस्परं विगतस्त्रजाविवामरौ । ननन्दतुः शयनगतौ वपुर्धरौ श्रिया युतौ दिजवरदत्तया

तदा ।

अथाप्यृषिर्भृगुकुलकीर्तिवर्द्धनस्तपोधनो वनमभिराममृद्धिमत् । मनीषया वज्रविधरन्नभूषितं ससर्ज यन्न पुरि शतक्रतोरपि ।

इति श्रीमहाभारते आनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पर्वणि कुशिकोपाख्याने त्रिपञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५३ ॥